

Sarajevo, 04.02.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.01.2019.- 01.02.2019.

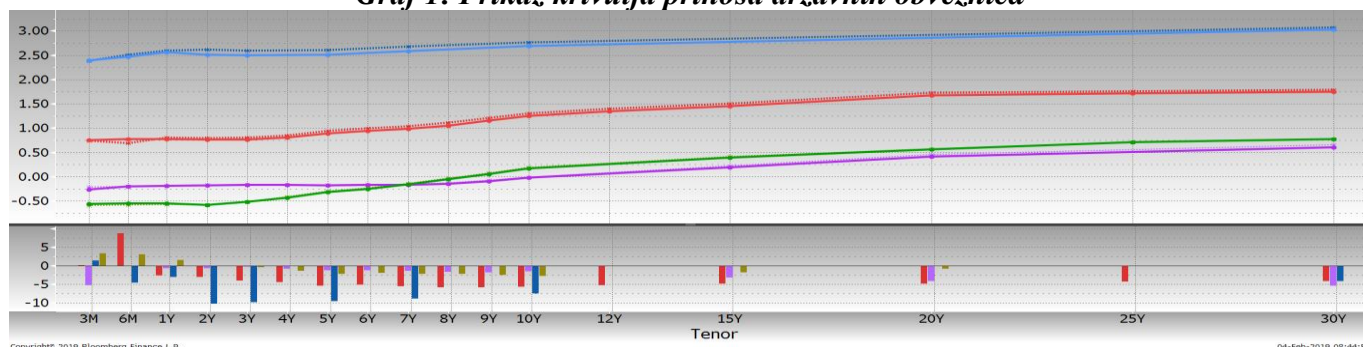
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	25.1.19	1.2.19	25.1.19	1.2.19	25.1.19	1.2.19	25.1.19	1.2.19
2 godine	-0,58	-0,58	2,61	2,50	0,80	0,77	-0,17	-0,17
5 godina	-0,30	-0,32	2,60	2,50	0,94	0,89	-0,16	-0,17
10 godina	0,19	0,17	2,76	2,68	1,31	1,25	0,00	-0,01

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	25.1.19	-	1.2.19
3 mjeseca	-0,551	-	-0,407
6 mjeseci	-0,586	-	-0,555
1 godina	-0,542	-	-0,522

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.02.2019. godine (pune linije) i 25.01.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako tijekom proteklog tjedna prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu bilježili značajnije dnevne promjene, prinosi obveznica srednjeg i dužeg roka dospijeća su smanjeni za 2-3 bazna boda. Financijska tržišta u eurozoni su bila fokusirana na priopćenje Feda, događanja oko Brexita, te na najavljene trgovinske pregovore između SAD i Kine. Potvrda predsjednika ECB Draghija o slabijim performansama gospodarstva eurozone u proteklim mjesecima te ključnog značaja za prisutnost stimulansa monetarne politike, kao i spremnosti ove institucije da prilagodi sve instrumente, protumačeno je na način da bi, s ciljem poboljšanja povjerenja, ECB mogla ponuditi bankama još jedan krug jeftinih, dugoročnih kredita i na taj način osigurati da banke nastave s kreditiranjem realne ekonomije. Pored ovoga, naredni korak bi mogao biti formalno odlaganje datuma prvog povećanja kamatnih stopa. Ministarstvo gospodarstva Njemačke je smanjilo prognoze gospodarskoga rasta zemlje za 2019. godinu na 1,0% sa 1,8%, koliko je ranije očekivano, pri čemu je navedeno da slabljenje globalnog rasta, kao i vidljivo usporenje globalne trgovine utječu na gospodarski rast Njemačke, ali da će domaća potražnja i dalje predstavljati podršku rastu u 2019. godini te da situacija na tržištu rada pozitivno djeluje na potrošnju stanovništva. Predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je izjavio da su se ekonomske slabosti u Njemačkoj prenijele u 2019. godinu, što će ove godine rezultirati znatno slabijim rastom u odnosu na ekonomski potencijal od 1,5%, ali privremeno usporenje rasta ne bi trebalo da zaustavi normalizaciju monetarne politike ECB.

Prinosi italijanskih obveznica su na kraju proteklog tjedna zabilježili oštar rast nakon što su objavljeni razočaravajući podaci PMI indeksa prerađivačkog sektora za siječanj, a samo dan prije toga i podatak o padu GDP-a, pri čemu je Italija ušla u tehničku recesiju na kraju 2018. godine. Pored toga, pojavile su se špekulacije da su zvaničnici italijanske vlade raspravljali o prilagodbi proračuna, nakon što je tek krajem prošle godine postignut dogovor s EU zvaničnicima o tom pitanju. Prinosi italijanskih obveznica su na tjednoj razini zabilježili rast između 10 i 13 baznih bodova.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozону

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	PROSINAC	3,8%	4,1%	3,7%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ	SIJEČANJ	-7,9	-7,9	-8,3
3.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	SIJEČANJ	106,8	106,2	107,4
4.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak	IV tromjesečje	0,2%	0,2%	0,2%
5.	GDP – Francuska (tromjesečno) 2. prelim. podatak	IV tromjesečje	0,2%	0,3%	0,3%
6.	GDP – Belgija (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-	0,3%	0,3%
7.	GDP – Austrija (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje		0,2%	0,4%
8.	GDP – Italija (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	-0,1%	-0,2%	-0,1%
9.	GDP – Španjolska (tromjesečno) prelim.	IV tromjesečje	0,6%	0,7%	0,6%
10.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	SIJEČANJ	1,4%	1,4%	1,6%
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ	PROSINAC	7,9%	7,9%	7,9%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	PROSINAC	5,0%	5,0%	5,0%
13.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	PROSINAC	-	5,5%	5,5%
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	PROSINAC	10,6%	10,3%	10,5%
15.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjesečno)	IV tromjesečje	14,47%	14,45%	14,55%
16.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ	SIJEČANJ	50,5	50,5	51,4
17.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	PROSINAC	1,5%	-2,1%	1,9%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	PROSINAC	-0,7%	-2,3%	-1,5%
19.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	PROSINAC	-	0,8%	1,1%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna smanjeni od 8 do 11 baznih bodova, pri čemu je ovo smanjenje bilo više izraženo kod obveznica kraćeg roka, uz i dalje prisutnu inverziju krive prinosa. Proteklog tjedna je održan redovni sastanak FOMC-a, na kojem je donesena odluka da referentna kamatna stopa bude zadržana u rasponu od 2,25% do 2,50%. Međutim, u priopćenju objavljenom nakon ovog sastanka je navedeno da će **u svjetlu globalnih ekonomskih i finansijskih kretanja i prigušenih inflatornih pritisaka, FOMC biti strpljiv pri određivanju razine buduće prilagodbe ciljanog raspona za referentnu kamatnu stopu. Ono što je privuklo pozornost analitičara jeste činjenica da je u prognozama FOMC-a izostavljen dio koji se odnosi na „dalje postupno povećanje“ referentne kamatne stope** te da je umjesto „snažnog“ ekonomskog rasta naveden „solidan“ ekonomski rast. Sudionici na finansijskim tržištima smatraju da je FOMC na posljednjem sastanku signalizirao da je završen ciklus povećanja referentne kamatne stope te je vjerojatnoća povećanja referentne kamatne stope, mjerena kretanjem cijena fjučersa na kamatnu stopu na sredstva na federalne rezerve, za sve FOMC-ove sastanke tijekom ove i početkom naredne godine manja od 0,2%, dok vjerojatnoća da bi FOMC mogao smanjiti referentnu kamatnu stopu u prosincu ove godine iznosi 22,1%. Promjena FOMC-ove retorike predstavlja veliki zaokret u monetarnoj politici (Fed je nakon sjednice iz prosinca u prognozama naveo da će tijekom ove godine dva puta povećati referentnu kamatnu stopu). Predsjednik Fed-a Powell je u obraćanju javnosti naveo da su razlozi za promjenu Fedovog stava neizvjesnosti u vezi s trgovinskim odnosima SAD i Kine, Brexit te i dalje nejasni učinci privremenog zatvaranja državne administracije SAD. Navedeno je, prema njegovim riječima, dovelo do pooštrenja uvjeta na finansijskim tržištima i umanjuju povjerenja sudionika na finansijskim tržištima, što slabi osnove za dalje povećanje kamatnih stopa. On je naveo i to da su u proteklom razdoblju umanjeni rizici od naglog rasta stope inflacije, odnosno da se očekuje njeno smanjenje tijekom narednih mjeseci.

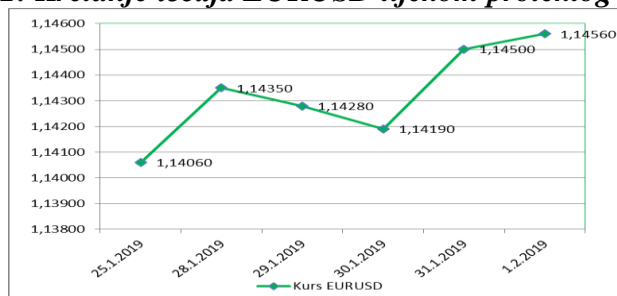
Predsjednik Feda Powell je naglasio da ovakva odluka nije posljedica pritiska Trumpove administracije već reakcija Feda na turbulencije prisutne na financijskim tržištima. Krajem proteklog tjedna, objavljeni su izuzetno pozitivni podaci s američkog tržišta rada, podaci o rastu prerađivačkog sektora, ali i informacije koje upućuju na umanjeње tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	JAN	3,7%	4,0%	3,9%
2.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	SIJEČANJ	165.000	304.000	222.000
3.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	SIJEČANJ	175.000	296.000	206.000
4.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	SIJEČANJ	19.000	13.000	20.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	SIJEČANJ	3,2%	3,2%	3,3%
6.	ISM indeks prerađivačkog sektora	SIJEČANJ	54,0	56,6	54,3
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora	SIJEČANJ	54,9	54,9	53,8
8.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Dalasa	SIJEČANJ	-2,7	1,0	-5,1
9.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Čikaga	SIJEČANJ	61,5	56,7	63,8
10.	Indeks potrošačkog povjerenja	SIJEČANJ	124,0	120,2	126,6
11.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26.SIJEČNJA	215.000	253.00	200.000

USD je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD povećan s razine od 1,1406 na razinu od 1,1456.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Zastupnici u Parlamentu Velike Britanije proteklog tjedna su glasovali sa 317 glasova za i 301 glas protiv Bradyjevog amandmana, kojim se traži da se zaštitni mehanizam u Sjevernoj Irskoj zamijeni alternativnim aranžmanima kako bi se izbjegla tvrda granica te je podržan prijedlog premijerke May da se ponovo otvore pregovori o izlasku te zemlje iz EU. Istodobno, Cooperov amandman, kojim bi se prolongiralo ispunjenje članka 50. ukoliko sporazum nije postignut, odbijen je s omjerom glasova 321:298. Lider opozicijske Laburističke stranke Corbyn je izjavio da je spreman sastati se s premijerkom May kako bi joj objasnio da laburisti žele Brexit koji će zaštititi poslove, životni standard i prava radnika. Iako je premijerka May istaknula da će s Briselom pregovarati o novom sporazumu, zvaničnici EU u svojim izjavama nisu bili otvoreni za nove pregovore. Zastupnici u Parlamentu Velike Britanije će morati ponovo odlučiti 14. veljače, kada je slijedeći raspored glasovanja o prihvatanju dogovora o izlasku iz EU ili prolongiranju izvršenja članka 50. U međuvremenu, Europska komisija je upozorila da Velika Britanija mora platiti 39 milijardi GBP, uključujući i plaćanja iz proračuna EU do 2020. godine, čak i ako napusti EU bez dogovora.

Prema rezultatima istraživanja agencije Bloomberg, objavljenim krajem prošlog tjedna, ekonomisti očekuju da će stopa inflacije u drugoj polovici tekuće godine zabilježiti smanjenje ispod ciljane razine BoE. Naime, očekuje se da će stopa inflacije u četvrtom tromjesečju zabilježiti pad na 1,6%, a većina ekonomista su optimistična tek vezano za 2020. godinu, kada se ponovo očekuje rast inflacije na ciljanu razinu od 2,0%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	PROSINAC	0,8	0,7	1,0
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	PROSINAC	63.100	63.800	64.000
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	PROSINAC	-	2,0%	0,8%
4.	Indeks potrošačkog povjerenja	SIJEČANJ	-15	-14	-14
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	SIJEČANJ	0,0%	0,1%	0,5%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora	SIJEČANJ	53,5	52,8	54,2

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,86420 na razinu od 0,87566, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3196 na razinu od 1,3079.

JAPAN

Početkom proteklog tjedna objavljen je zapisnik s sjednice MPC BoJ iz prosinca u kojem je istaknuto da je većina članova suglasna da se s programom kvantitativnih olakšica i dalje nastavi, te da će trebati vremena da se dostigne ciljana razina inflacije od 2%. Također, većina članova je naglasila da je teško prognozirati trend kretanja stope inflacije u tekućoj fiskalnoj godini. Kreatori monetarne politike BoJ se nisu usuglasili oko odgovarajuće razine prinosa na obveznice, a jedan od članova je istaknuo da se prinosima na dugoročne obveznice treba dopustiti da privremeno budu u negativnoj zoni. Prošli tjedna, između ostalog, obilježila je i vijest da je BoJ smanjila iznos ulaganja u investicijske fondove za nekretnine (REIT), koja su dio programa kvantitativnih olakšica, na 55 milijardi JPY tijekom protekle godine, što je oko 40% ispod godišnjeg cilja od 90 milijardi JPY.

Kabinet Vlade Japana proteklog tjedna je objavio ekonomsko izvješće iz siječnja, u kojem je istaknuto da je izvoz tijekom prošlog mjeseca oslabio, na šta je znatan utjecaj imao rast trgovinskih tenzija, te smanjenje izvoza elektronike u Kinu. Također, Vlada Japana u izvješću je ostavila nepromijenjenu ukupnu ocjenu da se japansko gospodarstvo postupno oporavlja, ali mnogi ekonomisti upozoravaju da rast ove godine neće biti tako snažan kao prošle godine.

Japan i EU su u petak otvorili najveću zonu slobodne trgovine u svijetu, koja obuhvata oko trećinu svjetske ekonomije. Naime, sporazum je odgovor Japana i EU na protekcionističke mjere predsjednika SAD. Japan će, prema sporazumu, ukinuti carine na 94% uvoza iz EU, dok će EU sa svoje strane ukinuti carine na 99% uvoza iz Japana.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

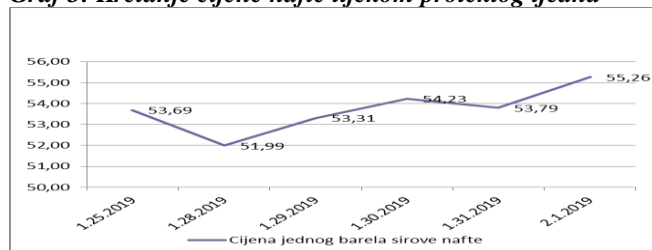
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	PROSINAC	2,5%	2,4%	2,5%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	SIJEČANJ	-	50,3	52,6
3.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	PROSINAC	1,2%	1,1%	1,2%
4.	Maloprodaja (G/G)	PROSINAC	1,0%	1,3%	1,4%
5.	Indeks potrošačkog povjerenja	SIJEČANJ	42,4	41,9	42,7
6.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	PROSINAC	-2,3%	-1,9%	1,5%
7.	Prodaja automobila (G/G)	SIJEČANJ	-	2,3%	-4,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 124,92 na razinu od 125,46. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio neznatno smanjenje s razine od 109,55 na razinu od 109,50.

NAFTA I ZLATO

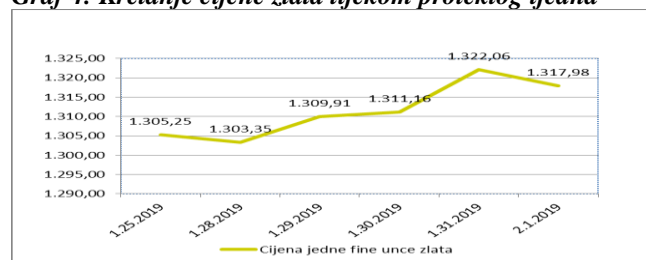
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,69 USD (47,07 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila smanjenje pod utjecajem pooštrenih trgovinskih odnosa SAD i Kine i objavljivanja ekonomskih podataka koji upućuju na njihov negativan utjecaj na ove dva najveća svjetska gospodarstva. Međutim, tijekom trgovanja u utorak cijena nafte je bilježila rast pod utjecajem političkih previranja u Venecueli, kao i priopćenja administracije SAD da je venezuelanskoj državnoj naftnoj kompaniji PDVSA blokirala sredstva u iznosu od 7 milijardi USD. Trend rasta cijene nafte je nastavljen i tijekom trgovanja u srijedu, nakon što je objavljena informacija da su SAD smanjile uvoz nafte iz Saudijske Arabije tijekom prethodnog tjedna za više od 50% u odnosu na prethodni tjedan, na razinu od 442.000 barela dnevno pod utjecajem rasta proizvodnje nafte u SAD na rekordno visoku razinu. Krajem proteklog tjedna cijena nafte je ponovo povećana pod utjecajem političkih previranja u Venecueli i objavljivanja informacije o tome da je broj aktivnih bušotina u SAD smanjen tijekom prethodnog tjedna za 15. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,26 USD (48,24 EUR), što je najviša razina u posljednja dva i po mjeseca.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.305,25 USD (1.144,35 EUR). Cijena jedne fine unce zlata je tijekom proteklog tjedna bilježila rast. Pored čimbenika koji već tjednima potiču rast cijene ovog plemenitog metala, kao što su usporenje globalnog ekonomskog rasta, neizvjesnosti oko Brexita, kao i događanja vezana za trgovinske odnose SAD i Kine, značajan doprinos njenom rastu je dala i promjena Fedove retorike. Prema priopćenju objavljenom nakon sastanka FOMC-a, kreatori monetarne politike su nagovijestili da će biti veoma oprezni prilikom dalje prilagodbe referentne kamatne stope, ali i obujma Fedove bilance stanja. Međutim, sudionici na financijskim tržištima su ovu informaciju protumačili na način da Fed tijekom ove godine više neće povećavati referentnu kamatnu stopu, nakon čega je cijena zlata zabilježila rast na najvišu razinu od travnja prošle godine. Objavljivanje pozitivnih ekonomskih podataka s američkog tržišta rada i ublažavanje tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine je tijekom trgovanja u petak utjecalo na smanjenje cijene jedne fine unce zlata, te je ista iznosila 1.317,98 USD (1.150,47 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.